

2020-04-30

Folkhälsomyndigheten

Övervakningssystem för covid-19

Dokumentet uppdaterat 2020-04-30 med information om Hälsorapport och Samtal till 1177 Vårdguiden (Hälsoläge) samt uppdaterad information om den kliniska anmälningsplikten.

Folkhälsomyndigheten använder sig av ett antal olika övervakningssystem för att följa spridningen av covid-19 i Sverige. Syftet med övervakningen under en pandemi är:

- att insamlade data ska ge underlag för beslut om åtgärder som minimerar dödlighet, sjuklighet och negativa effekter på samhället
- att följa och utvärdera effekterna av vidtagna åtgärder
- att göra det möjligt att följa och till viss del förutsäga pandemins utveckling.

Pyramiden nedan kommer från pandemiberedskapsdokumentet *Hur vi förbereder oss – ett kunskapsunderlag* och redovisar de system som var tänkta att användas under en pandemi. I detta dokument beskrivs de övervakningssystem som i nuläget används för övervakningen av covid-19 i Sverige.

ÖVERVAKNINGSSYSTEM VID PANDEMI

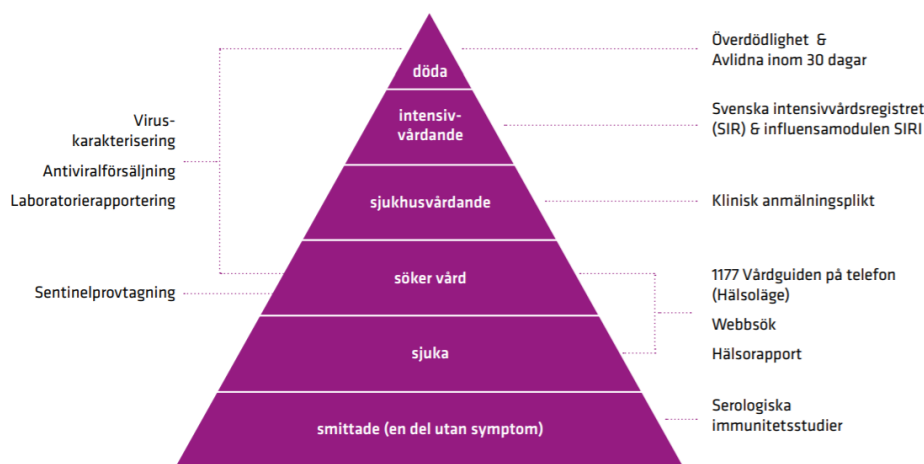

Bild 5. Influensapyramiden och övervakningssystem vid pandemi.

Eftersom ingen specifik antiviral behandling finns faller den datakällan bort. Serologiska immunitetsstudier har ännu inte påbörjats. Analyser av data från Hälsoläge, Webbsök och Hälsorapport tillkommer i framtiden.

Anmälningsplikt för covid-19

Sedan 1 februari 2020 är alla fall av covid-19 anmälningspliktiga enligt smittskyddslagen från både laboratorium (laboratorierapportering) och behandlande läkare (klinisk anmälningsplikt) för personer som vårdas på sjukhus

och annan institutionaliserad vård. Data inkommer löpande och [analyseras dagligen](#) samt veckovis till [veckorapporterna för covid-19](#).

Folkhälsomyndigheten samlar även in veckovis data på antal analyserade prover för viruset som orsakar covid-19 (nämnardata).

Intensivvårdade patienter med covid-19

Genom Svenska Intensivvårdsregistret särskilda rapporteringsmodul SIRI sker övervakning av intensivvårdade patienter med covid-19. Genom registreringen i SIRI har vi möjlighet att löpande följa antalet patienter med laboratoriebekräftade covid-19 infektion som intensivvårdas. Systemet bidrar till att tidigt kunna identifiera en ökning av antalet intensivvårdade patienter. Data visar även viktig information om riskgrupper och åldersgrupper bland de intensivvårdade patienterna. Systemet visar till viss del belastningen på intensivvården. Viss fördröjning i rapporteringen förekommer, vilket betyder att antalet intensivvårdade patienter per vecka kan komma att ändra sig. [Mer information om SIRI](#).

Överdödlighet

Som en del av ett europeiskt samarbete och den nationella influensaövervakningen analyserar Folkhälsomyndigheten varje vecka det totala antalet dödsfall i Sverige oavsett orsak (på engelska så kallad *all-cause mortality*) som jämförs mot ett förväntat värde. Dödsfall över det förväntade värdet kallas överdödlighet och kan ha olika förklaringar såsom exempelvis kallt väder eller hög aktivitet av influensa. Analyser sker både nationellt och regionalt samt för specifika åldersgrupper.

Avlidna inom 30 dagar

Eftersom alla laboratorieverifierade fall av covid-19 är anmälningspliktiga har Folkhälsomyndigheten möjlighet att koppla ihop samtliga fall med dödsregistret (Skatteverket) för att få eventuellt dödsdatum. Antalet covid-19 relaterade dödsfall kan uppskattas genom att beräkna tiden mellan diagnos och död. Om 30 dagar eller mindre har gått så har personen dött i nära anslutning till en covid-19 diagnos och ingår då i statistiken. Måttet är inte perfekt eftersom dödsfallet kan ha orsakats av något annat. Detta mått utelämnar också alla som kan ha avlidit utan att få en laboratorieverifierad diagnos, vilket sannolikt ger ett visst mörkertal. Detta mått är vedertaget när det gäller influensa. Hur det kan användas för covid-19 kommer att analyseras under kommande period.

Sentinelövervakning

Sentinel kommer från engelskans ord för spejare. Sentinelprovtagning innebär att läkare inom öppenvården tar näsprov från patienter med influensaliknande sjukdom och skickar in proven till Folkhälsomyndigheten för kostnadsfri analys. Från och med vecka 10 inkluderas covid-19 analys för prover som tas inom sentinelövervakningen. Övervakningen ger en bild av spridningen i samhället. Patienter som provtas inom öppenvården har oftast mildare sjukdom än de som

provatas inom slutenvården och kompletterar därför övervakningen som sker via anmälningsplikten. Dessutom kan proverna ingå i den fördjupade viruskaraktiseringen.

- [Information om Folkhälsomyndighetens sentinelövervakning](#)

Hälsorapport

Eftersom de allra flesta som smittas av covid-19 inte behöver vård för sina symptom, är det viktigt att kunna mäta sjukligheten hos dem som inte uppsöker läkare. Därför pågår sedan vecka 13 en veckovis rapportering av symptom genom webbpanelen Hälsorapport. Hälsorapport består av en grupp inbjudna personer från hela Sverige som tillsammans hjälper Folkhälsomyndigheten att få en bild av befolkningens hälsa.

- [Läs mer om Hälsorapport](#)

Samtal till 1177 Vårdguiden

Varje vecka analyseras statistik över de telefonsamtal om symptom som inkommit till regionernas telefonrådgivningstjänst 1177 Vårdguiden genom verktyget Hälsoläge. Statistiken baseras på de kontaktorsaker som sjuksköterskorna på de olika sjukvårdsrådgivningarna registrerat. I nuläget pågår arbete med att se hur statistiken från Hälsoläge kan användas i övervakningen av covid-19.

- [Mer information om Hälsoläge](#)

Fördjupad viruskaraktisering

För att Folkhälsomyndigheten ska kunna följa hur covid-19 virus förändras analyseras arvsmassan för ett antal inkomna prover, såväl från de svenska laboratorierna som från sentinelövervakningen.